

SAMANTA
SCHWEBLIN

STIKLO AKYS

Iš ispanų kalbos vertė
Augustė Čebelytė-Matulevičienė

Sofoklis

Vilnius, 2021

Čengas Ši-Šiu, nusipirkęs kentukio prisijungimą, užmezgė ryšį su vartotoju iš Liono. Nuo tada prie kompiuterio praleisdavo daugiau nei dešimt valandų per dieną. Jo atlyginimas iš banko vis mažėjo, draugai beveik nebeskambino, o greitosiomis valgomi užkandžiai baigė pragaužti skrandį. „Bandai nusižudyti, ar ką?“ – telefonu klausė mama, nors iš tiesų tai ji jau daugybę metų savimi nebesirūpino, bet jis niekada neturėjo laiko tam pastebėti. Pastarąjį mėnesį Čengas Ši-Šiu kreipė dėmesį tik į vieną vienintelį dalyką – jis įsimylėjo, pirmą kartą gyvenime taip stipriai.

Viskas prasidėjo nuo pažinties su *šeimininke*. Ji buvo vardu Sesilė, o kentukį gavo keturiasdešimtojo gimtadienio proga. Kai tik K7833962 pradėjo veikti, ji pakėlė jį, nusinešė į vonią, ir Čengas Ši-Šiu viską pamatė. Jis buvo panda, aptraukta minkštu rožiniu ir žalsvu aksomu. Pilko plastiko lentelėje ant pilvo buvo išgraviruota „*Rappelez-vous toujours. Emmanuel*“. Sesilė Čengui Ši-Šiu atrodė tikra gražuolė – aukšta, liekna, strazdanota raudonplaukė. Žiūrėdama į jį veidrodžio atspindyje, nusišypsojo.

– Sveikas atvykęs, mano karaliau, – pasisveikino.

Čengas Ši-Šiu gana gerai mokėjo prancūzų, todėl valdymo parametruose išjungė vertėjo funkciją.

Netrukus paaiškėjo, kad butas buvo toks pat didelis ir prašmatnus, kaip ir vonios kambarys. Sesilė pasirūpino, kad kentukiui vaikščioti po tą karalystę nebūtų sunku: ant žemės pastatė veidrodžių, duryse ir languose, kurie vedė į balkoną, įtaisė nedideles įėjimo landas, paprastai reikalingas šunims ar katėms, ir sofos ilgio pakopą, leidžiančią užkilti iki plačių odinių porankių, ant kurių Čengas Ši-Šiu išmoko be vargo išsilaikyti.

Nuo pat pirmos dienos Sesilė įvedė keletą aiškių taisyklių ir jas vardydama lenkė pirštus:

– Niekada neisi į mano kambarį. Jei grįšiu namo kartu su vyriškiu, liksi ant įkroviklio. Kai miegu ar dirbu, draudžiu važinėti po namus.

Jis pakluso.

Kai negaliojo nė viena iš taisyklėse įvardytų sąlygų, Sesilė būdavo dėmesinga ir linksma. Kartais nusivesdavo jį į balkoną ir pakėlusį rodydavo įsimintinas Liono vietas, pavyzdžiui, aikštę, kurioje buvo iškelta pirmoji pasaulyje juoda vėliava*, arba seną parduotuvėlę, kur kadaise jos šeima prekiavo šilku. Balkonas irgi buvo vieta praeities istorijoms perduoti – anksčiau senelis Sesilei čia pasakodavo apie bombardavimų ir revoliucijų laikus.

* 1831 m. lapkritį Lione iškelta juoda vėliava simbolizavo darbininkų, nepatenkintų politine santvarka, maištą.

Sesilė ir jos butas buvo nuostabus pasaulis, bet tikrosios staigmenos laukė priešais esančiuose namuose, *šeimininkės* brolio Žano Klodo karalystėje. Kartais jiedu susitikdavo ten išgerti Sesilės paruoštos arbatos. Susėdę Žano Klodo svetainėje jie klausydavosi, kaip jis skambina pianinu.

Ten Čengas Ši-Šiu ir pažino savo gyvenimo moterį.

Kai pirmą kartą atsidūrė toje svetainėje, nustebo pamatęs, kad Žano Klodo languose įtaisytos tokios pačios angos augintiniams, kaip ir pas Sesilę. Šalia orchidėjos vazono stovėjo jo kentukis, kuris taip pat buvo panda. Ne mažiau stebino ir tai, kad ant jos pilvuko puikavosi tie patys žodžiai: „*Rappelez-vous toujours. Emmanuel.*“ Ji buvo vardu Titina, ar bent Žanas Klodas ją taip vadino, ir turėjo vieną vienintelę užduotį, kurią vykdė pro sukąstus dantis. Baigęs groti pianinu jos *šeimininkas*, niekada neavintis šlepečių, atsisėdavo į fotelį priešais Sesilę ir ištiesdavo kojas. Tada Titina turėdavo jas masažuoti, savo švelniu kūneliu glostydamai tai vieną, tai kitą pėdą. Tai stebėdama Sesilė juokdavosi. Titina tykodavo progų, kai Žanas Klodas išsiblaškęs nukreipdavo savo dėmesį kitur, kad galėtų pabėgti ir šmurkštelėti į kokį nors kitą namų kampą. Čengas Ši-Šiu tarsi šešėlis nusekdavo jai iš paskos.

Bėgant laikui, jiedu išmoko kalbėtis. Vonios kambaryje ant žemės Žanas Klodas buvo nupaišęs abėcėlę, po kurią Titina pasigėrėtinau greitai nardė. Jos judesiai atro-

dydavo nelyginant šokis, bet kai ateidavo Čengo Ši-Šiu eilė, prireikdavo nepaprastai daug pastangų. Ji rašydavo prancūziškai, o jis angliškai, ir tai netrukde jiems vienam kito suprasti.

„mano vardas kong-taolina, – parašė Titina. – gyvenudaane-taipėjuje“

Jis irgi parašė savo vardą, tada pridūrė: „žodžiai-antpilvų?!“

„emanuelis-padovanojo-savo-vaikams-po-kentukį-tą-dieną-kai-mirė“

Titina žinojo ir daugiau šeimos istorijų. Sesilės ir Žano Klodo vaikystėje tėvas buvo nupirkęs ne vieną jūrų kiaulytę, bet nė viena iš jų savo narvelyje neišgyveno ilgiau nei metų. Kai Emanuelis suprato, kad netrukus mirs, norėjo padovanoti vaikams tokį augintinį, kurio užtektų amžiams, bet vaikai jau buvo suaugę. Po kelių valandų, kai Čengas Ši-Šiu miegojo savo bute Pekine, jo galvoje vis dar aidėjo ratukų, važinėjančių po vonios plyteles, aidas. Jis negalėjo nustoti galvoti apie tai, ką sužinojo. Kitą dieną pabandė internete paieškoti Kong Taolinos. Pirmoji jos vardo raidė buvo rašoma taip pat, kaip ir žodyje „Konfucijus“, ir nors Čengas Ši-Šiu jokio tiesioginio ryšio tarp to nematė, nutarė, kad tai vis tiek geras ženklas. Taipėjuje gyveno daugybė kong taolinų, bet, regis, tik viena buvo iš Daano rajono. Mergina atrodė stamboka, bet be galo gražiai šypsojosi. Čengas Ši-Šiu atsispausdino jos nuotrauką ir prisiklijavo monitoriaus šone.

Netrukus Titina padiktavo savo elektroninį paštą. Paraidžiui parašiusi pirmąją dalį, ilgai suko ratus po abėcėlę, galvodama, kaip išsiversti be simbolio @, kurio, žinoma, tarp Žano Klodo išpieštų ženklų nebuvo. Galų gale tęsė raidėmis užrašydama „eta“, bet kol pabaigoje nepridūrė „.com“, Čengas Ši-Šiu nesuprato, ką ji turi omenyje. Pekine pasižymėjęs jos elektroninį paštą užrašų knygutėje, Lione šoko virš plytelių klaviatūros, kol parašė savąjį. Kai arbatos gėrimo ceremonija pasibaigė ir kentukis grįžo į Sesilės butą, Čengas Ši-Šiu parašė merginai laišką. Atsisveikindamas prisipažino: „Tai, kad turi masažuoti jam pėdas, šlykštu.“ Ji nieko nelaukdama atsakė: „Nejaučiu jokio malonumo, bet už tai jis dvi valandas per dieną moko mane prancūzų. Man neblogai sekasi. Išlaikiusi egzaminą gausiu diplomą, o tada galėsiu palikti vyrą.“ „Ji ištekėjusi“, – tai buvo netikėta naujiena Čengui Ši-Šiu, bet už atvirumą norėjosi padėkoti. Mergina pridūrė: „Man patinka, kai ateini. Tą ir darau visą dieną – laikiu, kol nuspausi durų skambutį.“

Pagalvojo, kad jis irgi galėtų padėti jai mokytis, juk Sesilę puikiai suprato, bet nieko nesakė. Kong Taolina papasakojo, kad dainuoja komercinėse reklamose, ir pridėjo vaizdo įrašą apie kažkokią kramtomąją gumą. Jos atvaizdo ten nebuvo, bet pradžioje ir pabaigoje skambėjo saldus ir žvalus balsas, dar švelnesnis nei tas, kurį jis vaizduotėje buvo jai suteikęs.

Čengas Ši-Šiu žemėlapyje paieškojo vietos, kur galėtų būti Sesilės namas. Buvo gana paprasta, nes prisiminė

aikštę, kurioje pirmąkart pakilo juoda vėliava, ir senąją šilko krautuvėlę. Greitai suradęs koordinates, užsirašė adresą. Norėjo nusiųsti Taolinai puokštę gėlių. Jam prireiks brolio ir sesers pavardės, kurią išsiaiškinti tikriausiai nebus sudėtinga, tik ar nenustebs Žanas Klodas, sulaukęs puokštės? Galėtų pridėti kortelę su užrašu „Titinai“, bet kam kentukiui gėlės, jeigu jis negali nei paliesti, nei pauostyti jų? Be to, Žanas Klodas – tai ne jo Sesilė, jis tikriausiai nesivargintų palikti vazos tokioje vietoje, kur Titina galėtų ją matyti. Teks arba sugalvoti kitokią dovaną, arba išsiųsti gėles tiesiai į Daaną. Tokia mintis grąžino jam energiją, ir jis dar kartą paieškojo merginos internete, tikėdamasis, kad kur nors bus nurodytas ir jos adresas, bet veltui. Lione pažadino kentukį, kuris vakarais miegodavo ant sofos ranktūrio, ir čiuožykla nusileidęs iki žemės paieškojo Sesilės – porą kartų patylomis cyptelėjo, kol ji pasilenkusi paglostė jam galvą.

– Kas nutiko, dički?

Taip į jį kreipdavosi.

Žanas Klodas jam itin didelės simpatijos nekėlė, bet jo sugalvota abėcėlė vonioje buvo nepamainomas išradimas. Kodėl Sesilė nepadarė nieko panašaus? Nenorėjo kalbėtis? Jis cyptelėjo dar keletą kartų, nors suprato, kad tai beprasmiška. Galiausiai išvargęs apsisuko ir nuvažiavo.

Jiedu susirašydavo bent keletą kartų per dieną. Taolina dažnai minėdavo tėvą, kurio be galo ilgėjosi. Jis buvo

du viename: geras tėvas ir aktyvus Kultūrinės revoliucijos* dalyvis, iškrėtęs dalykų, kurių ji nepajėgė suprasti. Palyginti su tokiais istorijomis, Čengo Ši-Šiu šeimos praeitis toli gražu nebuvo įspūdinga, bet Taolina vis tiek domėjosi pačiomis įvairiausiomis jo kasdienio gyvenimo detalėmis, pavyzdžiui, vasaros išvyka su mama ir teta į Nacionalinį meno muziejų, todėl jis nusiuntė keletą nuotraukų, vaizduojančių ne tik matytus paveikslus, bet ir jo šeimą, ir jiedu aptarinėjo jas dar keliuose laiškuose, kol ji galų gale išdrįso paklausti, ar tarp tokios gausybės nuotraukų nėra nė vienos, kurioje būtų ir jis.

Tą naktį Čengas Ši-Šiu negalėjo užmigti, nes visą laiką svarstė, ar verta jai pasirodyti. Staiga suprato, kad net būdamas beveik keturiasdešimties dar nežinojo, ar laikė save patraukliu vyru, ar ne. Galų gale nuotrauką nusiuntė, bet atsakymo negavo. Kitą dieną, pasibaigus arbatai ir kojų masažui, Titina paskubomis nulėkė į vonią, ir jis nusekė jai iš paskos. Savo žinutę jūdvių klaviatūroje ji stengėsi perduoti kuo greičiau.

„tu-panašus-į-mano-tėvą“, – parašė ji ir pamerkė akį.

„palkbam-per-skaipą“, – pasiūlė jis.

Taolina sutiko. Nors Čengas Ši-Šiu tą naktį sėdėjo prie savo kompiuterio Pekine iki antros, ji taip ir nepisijungė. Rytą savo elektroninio pašto dėžutėje jis rado

* Kultūrinė revoliucija kilo Taivane (oficialiai – Kinijos Respublikoje) 1966 m. ir truko iki 1976 m. Formalus revoliucijos tikslas buvo panaikinti skirtį tarp kaimo ir miesto žmogaus, nors iš tiesų tuometinis valstybės vadovas Mao Dzedongas siekė įvesti naują paties sugalvotą ideologiją – maoizmą.

laišką, kuriame buvo parašyta: „Jei dar kartą pabandy-
site susisiekti su mano žmona, sulauksite svečių, kurie
išmals jums snukį.“

Kuri laiką jis negalėjo atplėšti akių nuo žinutės. Pirmą
kartą gyvenime sulaukė tokio žiauraus grasinimo. Neži-
nojo, atsakyti ar ne, jaudintis dėl Taolinos ar ne, juk ga-
lėjo būti ir taip, kad šį laišką ji matė savo akimis dar prieš
jį išsiunčiant. Persikėlęs į Lioną, jis nusileido čiuožykla ir
patraukė prie Sesilės kambario. Kadangi *šeimininkė* jau
miegojo, teko sulaužyti taisykles – bandydamas ją pri-
žadinti kentukis baladojosi į lovos kojias. Suerzinta Sesilė
sukrutėjo tarp savo patalų, bet tik tam, kad sviestų į ją
pagalvę, – kentukis apvirto ratais aukštyn. Po septynių
valandų, Lione išaušus rytui, Sesilė jį pakėlė ir nusinešė
iki virtuvės stalo. Virdama kavą nusprendė pakalbinti.

– Kas nutiko, dički? – paklausė. – Tai dabar turėsiu
tave bausti kaip kokį šunį? Kokia širšė tau vakar įgėlė?

Ji klausė ir klausė, bet neatrodė, kad jai rūpėtų koks
nors atsakymas. Čengas Ši-Šiu beviltiškai sukaliuojosi po
stalą, norėdamas surikti: „Einam pas Žaną Klodą! Man
reikalinga jo abėcėlė! Taolinai gresia nelaimė!“

Bet teko laukti iki pat vakaro. Kai jiedu įėjo pro Žano
Klodo duris, Titina, priešingai nei visada, ėmė trauk-
tis nuo jo. Jam tai sukėlė dar daugiau skausmo nei rytą
perskaityta žinutė, bet vis tiek rūpėjo įsitikinti, kad jai
viskas gerai, todėl kantriai laukė šalia Sesilės. Brolis ir
sesuo daug kalbėjosi, vėliau jis grojo nepakeliamai ilgą

melodiją, o tada, ištiesęs kojas, pasišaukė Titiną, ir ji drovėdamasi prisiriartino. Kai masažo seansas buvo baigtas, Čengas Ši-Šiu tikėjosi kartu su Titina nueiti į vonią, bet ji nesekė jam iš paskos. Jis pabandė ją stumtelėti. Nebeištvėrusi Titina cyptelėjo, Žanas Klodas akimirksniu pašoko nuo fotelio ir įpykęs priėjo jos pakelti. Atsisukęs į seserį paprašė paaiškinti, ką visa tai reiškia. Iš to, kaip nešė Titiną – pasikišęs po pažastimi tarsi arbūzą iš turgaus, – buvo akivaizdu, kad nejaučia jai jokio švelnumo.

– Nebenoriu jo čia matyti, – pasakė, rodydamas į sesers kentukį.

Savaitę Sesilė gerti arbatos eidavo viena, nepaisydama cypiančio, į duris besitrinkančio kentukio sudaužyta širdimi. Kartais Sesilės kaimynas išlįsdavo iš savo buto ir pabarbdavo į jos duris. Tada Čengas Ši-Šiu užsičiaupdavo ir, kol galėdavo kentėti, būdavo ramus, bet nevilts galiausiai ir vėl paimdavo viršų.

Viską vainikavo paskutinė naktis. Tai buvo baisiausia, kas nutiko Čengo Ši-Šiu gyvenime, taip nepaaiškinamai neteisinga, kad nebūtų galėjęs papasakoti nė motinai, kuri vis dar nenumirė ir būtų sutikusi pasimėgauti sveltima nesėkme. Vieną naktį, kai Sesilės nebuvo, į jos butą įėjo Žanas Klodas. Matyt, turėjo raktą. Uždegęs šviesas apsižvalgė jo ieškodamas. Plėšrus žvilgsnis pranašavo tokį pyktį, kokio Čengas Ši-Šiu prieš tai dar nebuvo matęs, ir, užuot suklykęs ir puolęs į Žano Klodo vonią su išpaisyta abėcėle, jis pajuto instinktą slėptis. Kentukis tūnojo

už sofas. Buvo ir geresnių vietų, kuriose būtų galėjęs pasislėpti, bet bijojo, kad suburzgęs motoriukas išduos jį.

Žanas Klodas dairėsi svetainėje, šaukė jį ir greitai su rado. Įtartinai draugiškai pasisveikinęs atsisėdo ant sofas priešais. Šalia pasidėjo atsineštą krepšį.

– Kalbėjausi su panelės vyru, – pasakė, – ir mums pavyko kai ką sutarti.

Čengas Ši-Šiu negalėjo patikėti, kad jis kalba apie Taoliną, – kam Žanui Klodui galėjo prireikti kalbėtis su jos vyru?

– Nagi, Valentinai, klausai manęs? – Norėdamas parodyti, kad girdi, kentukis prisiartino. – Padarysime štai ką: Taolinai reikia mokytis prancūzų, o aš norėčiau, kad žmonės, kurie man nepatinka, nustotų šniukštinti mano vonioje.

Žanas Klodas pirmą kartą pavadino ją tikruoju vardu – prieš tai visada kreipdavosi į ją „Titina“. Kažkodėl išgirdęs Taolinos vardą, tariamą jo lūpomis, Čengas Ši-Šiu pagalvojo, kad jiedu tikriausiai irgi susirašinėjo. Žanas Klodas kyštelėjo ranką į savo krepšį. Ištraukęs atsuktuvą prikišo jį prie pat kameros ir su perdėta elegancija parodė.

– Tikriausiai nujaučiate, kas atsiuntė jį iš Daano? – paklausė.

Padėjęs ant žemės atsuktuvą ištraukė baltą dėžę. Iš pradžių Čengas Ši-Šiu jos neatpažino ir nesuprato, kam ji skirta, kol Žanas Klodas ją atidarė ir ištraukė dar vieną kentukį.

– Juk nenorime, kad Sesilė liūdėtų, tiesa? – pridūrė.

Kentukis dėžėje atrodė visiškai taip pat, kaip Čengo Ši-Šiu panda – buvo rožinės ir žalsvos spalvų ir turėjo pilką lentelę su užrašu „*Rappelez-vous toujours. Emmanuel*“. Nors Čengas Ši-Šiu pabandė visu greičiu pabėgti, Žanas Klodas beveik nesistengdamas jį sučiupo. Svetainė kompiuterio ekrane apsisvertė aukštyn kojomis, o per garso kolonėles sklido jo paties isteriški ir gaudžiantys klyksmai. Žanas Klodas kurį laiką vargo su atsuktuvu, norėdamas atidaryti kentukio pagrindą. Čengas Ši-Šiu sukiojo savo ratukus į vieną ir į kitą pusę, nors žinojo, kad tai pernelyg nesutrukdys tam, kas gresia. Pagaliau išgirdo, kaip ant žemės dunksteli jo dangtelis, o Žanas Klodas, kurio balso jau nebegirdėjo taip aiškiai, išimdamas jam bateriją pasakė:

– Dabar tikrai tave mylime, Valentinai.

Po akimirkos vaizdo įrašų programa išsijungė, raudonoje lentelėje pranešdama: „Ryšys nutrauktas.“ K7833962 prisijungimas truko keturiasdešimt šešias dienas penkias valandas ir trisdešimt keturias minutes.